

Ni krova, ni para

Opštine Nikšić, Bijelo Polje i Berane nisu u predviđenom roku izgradile nijedan stan za romsku i egipćansku populaciju iako im je prethodne godine uplaćeno 390.000 eura

Vlada Crne Gore izdvojila je prethodne godine 390.000 eura za stanove Roma i Egipćana u Nišiću, Bijelom Polju i Beranama. Opštini Nikšić dodijeljeno je 180.000 eura. Opština Bijelo Polje dobila je 150.000, a Berane 60.000 eura. To je medijski i na međunarodnom planu predstavljeno kao prioritet i veliki uspjeh. Do danas nije izgrađen nijedan stan. Opštine nijesu vratile dobijena sredstva niti to nadležni ministar od njih traži.

Ministra **Ferhata Dinošu** izgleda ne zabrinjava što njegovi partneri iz 2009. ne realizuju projekte za koje im je svojevremeno dodijeljen novac namijenjen za integraciju Roma i Egipćana. On je bez ikakvih konsultacija samostalno odlučio da opštinama produži rok za izgradnju spornih stanova.

Članica Komisije Vlade Crne Gore za implementaciju *Strategije za poboljšanje položaja RAE populacije 2008-2012* **Anita Zećiri** tvrdi da je niko nije kontaktirao niti konsultovao oko produženja roka i da se Komisija već dugo nije ni sastajala.

„Komisija nema Pravilnik o radu tako da se i ne zna da li to predsjednik Komisije može da uradi

KOMISIJA SE DUGO NIJE SASTAJALA: Anita Zećiri

i bez saglasnosti njenih članova. Mene kao novog člana Komisije niko nije upoznao šta mi možemo ili ne, izuzev odlučivanja o projektima kad pristignu na konkurs”, kaže Zećiri, koja je i predsjednica Izvršnog odbora Nacionalnog savjeta Roma i Egipćana.

Veselj Beganaj, aktivista NVO *Početak*, takođe član ove vladine Komisije, kaže da nije zvanično upoznat o produženju rokova niti je kontaktiran tim povodom iz Ministarstva. Beganaj smatra da predsjednik Komisije ministar Dinoša očigledno ima pravo da sve

odluke donosi samostalno.

„Romski lideri iz različitih razloga, najčešće finansijskih i političkih, čute na brojne zloupotrebe i u njima često učestvuju. Oni ne shvataju da je uloga NVO da doprinese boljim odlukama, proceduri i transparentnosti. Ne smiju da čute povodom zloupotrebe onih koji imaju vlast i moć da manipulišu Romima”, kazao je predsjednik NVO *Romsko srce*, **Ismet Kurti**.

Nacionalni koordinator Vlade Crne Gore za *Akcioni plan Dekada uključivanja Roma* i pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava **Sabahudin Delić** kaže da su sredstva za realizaciju projekata iz

državnog trezora uplaćena sredinom novembra 2009. godine i da je rok za realizaciju projekta bio godina dana od dana prispjeća sredstava, što znači 11. novembar 2010. godine.

„Prošle godine opštine su se nalazile u teškoj finansijskoj situaciji. Bile su kreditno zadužene sa blokiranim računima. Ministarstvo je imalo razumijevanja za ovakvu situaciju i dogovorilo je produženje roka realizacije projekta do juna 2011. godine”, kazao je Delić.

Prema njegovim riječima opštine su informisale Ministarstvo o problemima

u vezi realizovanja projekata. Nije mu poznato da su opštine dodijeljeni novac potrošile za druge namjene. Ipak, najavio je da će Ministarstvo tražiti novac natrag ukoliko opštine ne ispune preuzetu obavezu.

„Ukoliko se projekti ne realizuju do juna 2011, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava će, shodno članu 5. Ugovora, zatražiti povraćaj ukupnog iznosa uplaćenih sredstava, o čemu smo upozorili opštine“, kaže Delić.

Programski direktor Fondacije za stipendiranje Roma **Andrija Đukanović** kaže da ovakav odnos Ministarstva za ljudska i manjinska prava ne štiti položaj romske i egipćanske populacije nego ga naprotiv dugoročno pogoršava.

„Ministarstvo za ljudska i manjinska prava odbija da trajno riješi pitanja obrazovanja i zapošljavanja. Dok se sa jedne strane tvrdi da nema dodatnih sredstava za obrazovanje i zapošljavanje, sa druge se tolerišu zloupotrebe u oblasti stanovanja. To je neprihvatljivo. Posebno nije prihvatljivo da niko za to ne odgovara. Uskraćivanje prava na redovno i kvalitetno obrazovanje već je izvelo mlade Rome i Egipćane na ulice“, kaže Đukanović.

Član Nacionalnog DecadeWatch Tima za Crnu Goru **Miljaim Delija** kaže da se Ministarstvo sjetilo rokova i nenamjenski potrošenog novca tek nakon prozivki i javne reakcije nevladinih organizacija.

„Niko nije očekivao da će napokon Romi i Egipćani početi da misle svojom glavom i da vode računa o svojim interesima. Niko ne snosi odgovornost što stanova nema. Sada je svima jasno da opštine nisu pouzdani partneri i nemaju kapaciteta da koriste budžetska sredstva“, kaže Delija.

Opština Berane je 60.000 eura od

crnogorske Vlade dobila još početkom oktobra 2009. za projekat *I nama treba dom*. Obaveza ove opštine je bila da obezbijedi lokaciju, pripremi je za izgradnju i izgradi pet stambenih objekata za domicilno romsko stanovništvo. U međuvremenu, kako kažu u Opštini Berane, otvorila im se mogućnost koju nisu htjeli propustiti.

„Tokom prve polovine 2010. godine lokalna uprava je obezbijedila lokaciju za izgradnju pomenutih objekata, ali se u tom periodu stvorila nova prilika za izgradnju još šest stambenih objekata, u partnerstvu sa organizacijama *Karitas-Luksemburg*, *HELP* i *UNHCR*, gdje je naše učesće u realizaciji pomenutog projekta iznosilo blizu 40 hiljada eura. Smatrajući da ne treba da propustimo i tu priliku, Opština Berane je obezbijedeno zemljište za projekat Ministarstva ustupila drugim donatorima i taj projekat smo završili. Šest porodica domicilnog romskog i egipćanskog stanovništva su već useljene u te objekte“, rekli su nam u Kabinetu

predsjednika Opštine Berane.

Na pitanje zašto do sada nijesu realizovali projekat *I nama treba dom* u Opštini Berane kažu da je jedini razlog to što „lokalna uprava nema drugog zemljišta za izgradnju objekata osim u neposrednoj

blizini Izbjegličkog naselja *Riversajd*, gdje su smještene romske porodice izbjegle sa Kosova, a domicilni Romi

Sabahudin Delić: „Ukoliko se projekti ne realizuju do juna 2011, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava će zatražiti povraćaj ukupnog iznosa uplaćenih sredstava, o čemu smo upozorili opštine“

ne žele da budu blizu njih i obratno kao i zbog svakodnevnih neslaganja“.

Romski i egipćanski lideri ističu da odgovornost za loše odnose na terenu snose lokalne vlasti i donatori. Svi se slažu da se osjeća zapostavljenost domicilne u odnosu na izbjegličku populaciju. Kažu da je to jedini razlog narušenih odnosa. Aktivistkinja NVO **Zena Dubović** kaže da se ne sprovede programi koji bi povećali međusobno povjerenje i razumijevanje. Za to niko nema sluha i to

će se odraziti na uspjeh u integraciji, zaključuje Dubovićeva.

Sudeći prema odgovoru iz Opštine Berane već je izvjesno da oni neće realizovati projekat ni u novom roku. Pokušaće, kažu, da izgrade objekte, a ako ne uspiju novac će vratiti Ministarstvu. To bi, tvrde, bila velika šteta.

Za razliku od drugih, Opština Bijelo Polje obavila je značajne radnje, ali nije izvjesno ni da će ona završiti radove u određenom roku.

Po riječima direktora Direkcije za izgradnju i investicije **Fekrima Hajdarpašića** do prolongiranja je došlo zbog problema oko odabira lokacije, jer je „u neposrednoj blizini prvobitno odabrane lokacije bila predviđena izgradnja fabrike za prečišćavanje otpadnih voda“.

Na nedavnom protestu Roma i Egipćana ispred Vlade Crne Gore jedan od zahtjeva bio je da se vrati novac uplaćen za nerealizovane projekte.

Biljana ALKOVIĆ

ERSTE Stiftung

Education of Roma/Ashkali/Egyptian population journalist
This project has been supported by ERSTE Foundation